

KÖZBESZERZÉSEK TANÁCSA

Tájékoztató a közbeszerzések 2005. évi alakulásáról és a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. sz. törvény módosításának egyes elemeiről

I. A közbeszerzések 2005. évi alakulása

1. 2005-ben az ajánlatkérők 3782 közbeszerzési eljárást folytattak le, ami a 2004. évi adatokat figyelembe véve 3,4 %-os növekedést jelent. A közbeszerzési eljárások közel 74 %-a nemzeti rezsimben, 26 %-a pedig a közösségi eljárás szabályainak megfelelően bonyolódott le. (A közbeszerzések értékét tekintve viszont fordított a helyzet.)

A közölt számadat nem tartalmazza az egyszerű eljárásokat. Arról ugyan tudunk, hogy a Közbeszerzési Értesítőben közzétett, a nemzeti értékhatár felét meghaladó egyszerű eljárások száma 2286 volt, ugyanakkor a nemzeti értékhatár felét el nem érő egyszerű közbeszerzésekről nincsenek számszerű adataink. Ezekkel – a törvényi szabályozásból következően – csak a kötelező statisztikai adatszolgáltatást követően rendelkezünk majd.

Az eljárások típusa szerinti megosztást az alábbi táblázat mutatja:

Eljárás-típus	2004. év		2005. év	
	eljárások száma	%	eljárások száma	%
nyílt eljárás	2690	73,6	2470	65,3
meghívásos eljárás	32	0,8	68	1,8
tárgyalásos eljárás	891	24,4	926	24,5
egyszerűsített eljárás	45	1,2	318	8,4
	3658	100,0	3782	100,0

2. A közbeszerzések összértéke 2005-ben 1,291,3 milliárd forintot ért el, szemben a 2004. évi 1,129,7 milliárd forinttal, ami 14,3 %-os növekedést jelent. Természetesen itt sem tudtuk figyelembe venni az egyszerű eljárások értékét, amely a 2004. évi tapasztalatok alapján legalább 200 milliárd forintra becsülhető. 2005-ben tehát ténylegesen mintegy 1500 milliárd forint összegű közbeszerzés bonyolódott le.

A közbeszerzési eljárások struktúrája az alábbiak szerint alakult:

Eljárás-típus	2004. év		2005. év	
	eljárások értéke (Md Ft)	%	eljárások értéke (Md Ft)	%
nyílt eljárás	897,6	79,5	598,4	46,3
meghívásos eljárás	8,3	0,8	25,2	2,0
tárgyalásos eljárás	216,5	19,1	638,1	49,4
egyszerűsített eljárás	7,3	0,6	29,6	2,3
	1.129,7	100,0	1.291,3	100,0

2005-ben lényegesen magasabb a tárgyalásos eljárások részaránya, mint 2004-ben volt. Ezt elsősorban az eredményezte, hogy a közszolgáltatók – akik részesedése a közbeszerzésekből egyébként több mint háromszorosára nőtt a megelőző évihez képest – a közösségi irányelvekkel összhangban álló új szabályozásnak megfelelően az un. klasszikus szektorhoz képest szabadon választhatják a hirdetménnyel induló tárgyalásos eljárási formát is.

3. A közbeszerzések összértékéből az építési beruházások 40,5, a szolgáltatások 34,3, az árubeszerzések pedig 25,2 %-kal részesedtek. A megelőző évhez képest főleg a szolgáltatás tárgyú közbeszerzések növekedtek jelentősen.
4. A közbeszerzések összértékéből a közszolgáltatók 44,3 %-kal, a központi költségvetési szervek és az önkormányzatok egyaránt 22-22 %-kal részesedtek. A közjogi szervek részesedése 2005-ben 10 % volt.
5. A mikro-, kis- és középvállalkozások az előző évi 2653-al szemben 2005-ben 2529 közbeszerzési eljárást, az összes eljárás közel 70 %-át nyerték meg 529,4 milliárd forint értékben (a közbeszerzések összértékének 41 %-a). Részesedési mutatójukat feltételezhetően jelentősen növelik az egyszerű eljárásokban való domináns részvételük; erre nézve viszont jelenleg még nem rendelkezünk pontos adatokkal.
6. A külföldi székhelyű ajánlattevők 2005-ben 95 közbeszerzési eljárást nyertek meg (az összes eljárás 2,5 %-át) 198,3 milliárd forint értékben, ami 15,4 %-os részesedést jelent szemben a megelőző évi 3,7 %-kal.
7. A Közbeszerzési Döntőbizottság előtti eljárások száma 2005-ben 1091 volt, szemben a 2004. évi 866-al. A 2005. évben kezdeményezett 1091 jogorvoslatból a régi Kbt. szerint 30, az új Kbt. szerint 1061 eljárás - melyből a közösségi értékhatárt elérő: 432, nemzeti értékhatárt elérő: 366, és nemzeti értékhatár alatti: 177 - indult. Hirdetmény közzététele nélküli tárgyalásos eljárás indításáról 2005-ben 1220 esetben tájékoztatták a Döntőbizottság Elnökét, szemben a 2004. évi 793-al.

A Döntőbizottság Elnöke a rendelkezésére bocsátott iratok alapján 189 esetben kezdeményezett hivatalból jogorvoslati eljárást.

Jogorvoslati eljárásokban a régi és az új Kbt. szerint az alábbi döntések születtek 2005-ben:

✚ Jogsértés megállapítása:	416
✚ Elutasítás:	403
✚ Eljárás megszüntetése:	186
✚ Folyamatban lévő ügy:	86

A Döntőbizottság 2005. évben kiadott határozataival kapcsolatban 2006. elejéig 210 esetben fordultak keresettel a Fővárosi Bírósághoz.

II. A Kbt. módosításának lényeges elemei

A 2005. évi CLXXII. törvény átfogó jelleggel módosította a közbeszerzési törvényt. A változások általánosságban 2006. január 15-ével léptek hatályba. A módosítás céljai közt az EU 2004. év tavaszán megjelent közbeszerzési irányelveinek az átvétele, illetve a hazai tapasztalatok alapján a szükséges mértékű korrekció végrehajtása szerepelt. Ezzel párhuzamosan felülvizsgálatra kerültek az értékhatárok is, melyeket a 2006. évi költségvetési törvény rögzített.

Az irányelvekből eredő változások között meg kell említeni néhány új elemet úgy, mint az önálló eljárás-típusként szabályozott versenypárbeszédet, illetve a klasszikus ajánlatkérők által eddig csak a nemzeti eljárásrendben alkalmazható keret-megállapodásos eljárás szabadon választható eljárássá tételét bármely eljárásrendben. Szintén a közösségi normák változásából fakad a környezetközpontú, illetve szociális szemléletet erősítő intézmények megjelenése a Kbt.-ben. Az eljárások menetének gyorsítását, egyszerűsítését szolgálja az elektronikus közbeszerzéshez kapcsolódó intézmények keretjellegű szabályozása a Kbt.-ben. Ezek részletszabályainak megalkotására kormányrendeletekben fog sor kerülni (elektronikus árlejtés, dinamikus beszerzési rendszer).

A hazai tapasztalatok nyomán többek között kiigazításra kerültek az összeférhetlenségre, a hiánypótlásra, az ingatlanbeszerzésekre, illetve a hivatalos közbeszerzési tanácsadókra vonatkozó rendelkezések. Január 15-ét követően – a rugalmasság előmozdítása érdekében – szélesebb körben kerülhet alkalmazásra a gyorsított eljárás, illetve a tárgyalásos eljárás esetkörei is bővültek. Egyszerűsítést jelenthet az ajánlattevők számára, hogy a korábbi szabályozáshoz képest csak abban az esetben kell eredeti vagy közjegyző által hitelesített dokumentumokat benyújtaniuk, ha ezt az ajánlatkérő kifejezetten előírja a felhívásban. A hazai tapasztalatokkal függ össze, hogy a közbeszerzések alsó értékhatárai – az ún. egyszerű eljárás értékhatárai – jelentősebb mértékben megemelkedtek. Míg árubeszerzés és szolgáltatás esetén a korábbi nettó 2 millió Ft 8 millió Ft-ra nőtt, addig építési beruházás esetén a nettó 10 millió Ft 15 millió Ft-ra változott.

B u d a p e s t, 2006. január 18.